

Κεφάλαιο Β. Τεμαχιακά στοιχεία: Διδασκαλία των συμφώνων

11η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η διδακτική πρόταση που ακολουθεί αφορά και πάλι στη διδασκαλία του άηχου ουρανικού τριβόμενου [ç] για μεγαλύτερα επίπεδα γλωσσομάθειας. Χρησιμοποιεί λεξιλόγιο σχετικό με καιρικές συνθήκες, το οποίο ενδείκνυται για τη διδασκαλία του συγκεκριμένου ήχου.

Επίπεδο	Μέσο - Προχωρημένο
Ομάδα στόχος	Επίπεδο B1, B2, Γ1, Γ2: όλες οι ηλικίες
Θεματική ενότητα	Καιρικές συνθήκες
Διδακτικός στόχος	Διδασκαλία του ουρανικού συμφώνου [ç]
Απαιτούμενος χρόνος	2,5-3 διδακτικές ώρες
Υλικό	7 φωτοτυπίες (3 από την παρούσα και 4 από τη διδ. πρόταση 10)
Εμπλεκόμενες δεξιότητες	Κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου
Τι χρειάζεται να ξέρουν οι μαθητές από πριν	Σχετικό λεξιλόγιο

Παρουσίαση

Δίνετε στους μαθητές σας το παρακάτω κείμενο¹:

Φωτοτυπία 1

Χιόνι στη Χιλή μετά από 50 χρόνια

Τετάρτη, 08 Αυγούστου 2007, 21:54

Χιόνι κάλυψε τις πεδινές περιοχές της κεντρικής Χιλής, όπου υπάρχουν αγροτικές καλλιέργειες, για πρώτη φορά εδώ και μισό αιώνα, υποχρεώνοντας τις αρχές να κηρύξουν την περιοχή σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για να αποφευχθούν τροχαία ατυχήματα.

Η περιοχή Μάουλε, 250 χιλιόμετρα νοτίως της πρωτεύουσας Σαντιάγο, όπου συνήθως ο χειμώνας είναι ήπιος, ντύθηκε στα λευκά καθώς χιόνιζε επί τέσσερις ώρες. Τα τηλεοπτικά δίκτυα έδειξαν εικόνες της κατάλευκης πεδιάδας, όπου στη διάρκεια του χειμώνα συνήθως δεν έχει παρά μόνο λίγες βροχές.

Λόγω της χιονόπτωσης έκλεισε και το ορεινό πέρασμα Λιμπερταδόρες, που συνδέει την κεντρική Χιλή με την Αργεντινή.

Οι μετεωρολόγοι εκτιμούν ότι τις προσεχείς ώρες είναι πιθανό να χιονίσει και στην πρωτεύουσα Σαντιάγο.

Ο χειμώνας αυτός είναι ο πιο κρύος που έχει ζήσει η Χιλή τα τελευταία 30 χρόνια.

¹ <http://www.naftemporiki.gr/story/165583/xioni-sti-xili-meta-apo-50-xronia>

Ζητάτε από τους μαθητές να διαβάσουν το κείμενο και στη συνέχεια τους κάνετε ερωτήσεις:

<i>Ερωτήσεις</i>	<i>Απαντήσεις</i>
1. Σε τι καιρό αναφέρεται το κείμενο;	Χιόνι
2. Πού χιόνισε;	Χιλή
3. Μετά από πόσα χρόνια;	50
4. Γιατί κήρυξαν την περιοχή σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης;	Για να αποφευχθούν τροχαία ατυχήματα
5. Τι καιρό κάνει συνήθως τον χειμώνα στη Χιλή;	Ήπιο καιρό με βροχές
6. Γιατί έκλεισε το ορεινό πέρασμα Λιμπερταδόρες;	Λόγω της χιονόπτωσης
7. Τι ιδιαίτερο έχει αυτός ο χειμώνας;	Είναι ο πιο κρύος χειμώνας που έχει ζήσει η Χιλή τα τελευταία 30 χρόνια

Καθώς οι μαθητές απαντούν, γράφετε μερικές λέξεις στον πίνακα:

Χιόνι
Χιονόπτωση
Χιλή
Τροχαία ατυχήματα
Βροχές
Χειμώνας

Διαβάσετε τις λέξεις και ζητάτε από τους μαθητές σας να τις διαβάσουν επίσης φωναχτά. Εντοπίζετε τα προβλήματα στην προφορά του ουρανικού ήχου [ç] και τις αντικαταστάσεις που γίνονται.

Δίνετε μερικές λέξεις στους μαθητές σας με το υπερωικό [x], πχ. χαρά, χώμα, χορός, χωριό, χαρτί, χούφτα, χρόνια, υποχρεώνω. Τους ζητάτε να παραγάγουν τις λέξεις.

Εξηγείτε την παραγωγή του ουρανικού, όπως στη Διδακτική Πρόταση 10. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και τα παραδείγματα που εμφανίζονται στη Διδακτική Πρόταση 10.

Πρακτική

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (1): άσκηση που επικεντρώνεται στην παραγωγή

Ζητάτε από τους μαθητές σας να σας πουν όσες λέξεις γνωρίζουν για καιρικά φαινόμενα που περιέχουν τους ήχους [ç] και [x]. Κατόπιν τους δίνετε την παρακάτω φωτοτυπία και τους ζητάτε να αντιστοιχίσουν τις εικόνες με τις λέξεις.

ομίχλη

βροχή

χιονοθύελλα

ισχυροί άνεμοι

χαλάζι

Συμπληρώνετε επιπλέον λέξεις όπως χιονόνερο, ψιλόβροχο κτλ.

Δίνετε στους μαθητές σας τις Ελεγχόμενες ασκήσεις 2, 3, και 4, καθώς και την Καθοδηγούμενη άσκηση της Διδακτικής Πρότασης 10.

Παραγωγή

Επικοινωνιακή δραστηριότητα (1)

Παιχνίδι: οικογένειες λέξεων

Βγάζετε αντίγραφα της Φωτοτυπίας 3 και κόβετε τις λέξεις της σε κάρτες. Χωρίζετε τους μαθητές σε ομάδες των 4-5 ατόμων και τους ζητάτε να μαζέψουν όσες πιο πολλές οικογένειες λέξεων μπορούν (π.χ. *ήσυχος, ήσυχη, ήσυχα, ησυχία*). Δίνετε σε κάθε μαθητή της ομάδας από 4 κάρτες και βάζετε τις υπόλοιπες ανάποδα στο κέντρο. Αποφασίζετε ποιος μαθητής θα ξεκινήσει πρώτα (π.χ. ρίχνετε ζάρια, ο μικρότερος στην ηλικία, κτλ). Ο μαθητής ζητάει από έναν οποιοδήποτε συμμαθητή της ομάδας του μια λέξη από την οικογένεια του παραδείγματος που έχει (π.χ. Γιάννη, έχεις τη λέξη «άστοχα»;). Αν ο συμμαθητής του έχει τη συγκεκριμένη λέξη, του τη δίνει. Ο μαθητής συνεχίζει σε αυτή την περίπτωση και ζητά άλλη λέξη από τον ίδιο ή άλλο μαθητή. Αν εκείνος δεν έχει τη συγκεκριμένη λέξη, ο μαθητής τραβά μια κάρτα από το κέντρο και συνεχίζει ο επόμενος μαθητής από τα δεξιά. Κάθε μαθητής πρέπει να προφέρει σωστά τις λέξεις για να πάρει την κάρτα από τον συμμαθητή του. Αν δεν την προφέρει σωστά, η ομάδα του ζητά να την ξαναπροφέρει. Μόλις ένας μαθητής συμπληρώσει μια ολόκληρη οικογένεια λέξεων, τη βάζει κάτω με τις κάρτες ανάποδα. Κερδίζει ο μαθητής που θα συμπληρώσει τις περισσότερες ολοκληρωμένες οικογένειες λέξεων πρώτος (4 λέξεις ανά οικογένεια).

Φωτοτυπία 3

ήσυχος

ήσυχη

ήσυχα

ησυχία

άτυχος

άτυχη

άτυχα

ατυχία

εύστοχος

εύστοχη

εύστοχα

ευστοχία

άστοχος

άστοχη

άστοχα

αστοχία

ανήσυχος

ανήσυχη

ανήσυχα

ανησυχία

άναρχος

άναρχη

άναρχα

αναρχία

μεγαλόψυχος

μεγαλόψυχη

μεγαλόψυχα

μεγαλοψυχία

φτωχός

φτωχή

φτωχά

φτώχεια

Επικοινωνιακή δραστηριότητα (2)

Δελτίο καιρού

Είστε μετεωρολόγος και λέτε τον καιρό της Ευρώπης και της Ελλάδας σε κεντρικό κανάλι ειδήσεων. Πρόκειται για μια μέρα του χειμώνα με κακές καιρικές συνθήκες. Ιδιαίτερα άσχημο καιρό θα έχει σε πόλεις που περιέχουν τους ήχους [ç] και [x] (π.χ. Μόσχα, Χάγη, Χίο, κτλ). Πείτε τον καιρό των πόλεων αυτών στην τάξη, χρησιμοποιώντας όσες περισσότερες λέξεις μπορείτε με [ç] και [x] (π.χ. χιόνι, χιονόνερο, χιονοθύελλα, χαλάζι, ψύχρα, ψιλόβροχο, ισχυροί άνεμοι, βροχή, ομίχλη).